NÕUKOGU OTSUS,

18. juuli 2011,

millega lõpetatakse ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise koostöölepingu artikli 96 kohane nõupidamine Guinea-Bissau Vabariigiga

(2011/492/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse koostöölepingut ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud 23. juunil 2000 Cotonous ([1]) ja mida on muudetud 22. juunil 2010 Ougadougous (Burkina Faso) ([2]) (edaspidi „AKV-ELi partnerlusleping"), eriti selle artiklit 96,

võttes arvesse nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate sisekokkulepet AKV-EÜ partnerluslepingu rakendamiseks võetavate meetmete ja järgitavate menetluste kohta, ([3]) eriti selle artiklit 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja nõusolekul

ning arvestades järgmist:

(1) AKV-ELi partnerluslepingu artiklis 9 osutatud olulisi lepinguosasid on rikutud.

(2) Kooskõlas AKV-ELi partnerluslepingu artikliga 96 alustati 29. märtsil 2011 Guinea-Bissau Vabariigiga nõupidamist, millel osalesid ka Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (edaspidi „AKV") riikide, Aafrika Liidu, Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (edaspidi „ECOWAS") ja portugalikeelsete riikide ühenduse esindajad ning mille käigus esitasid Guinea-Bissau valitsuse esindajad rahuldavaid ettepanekuid võetavate kohustuste kohta.

(3) Seepärast tuleks AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 kohane nõupidamine lõpetada ja võtta vastu sobivad meetmed nende kohustuste täitmiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 kohane nõupidamine Guinea-Bissau Vabariigiga lõpetatakse.

Artikkel 2

Lisas esitatud kirjas sätestatud meetmed võetakse vastu AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 lõike 2 punktis c nimetatud sobivate meetmetena.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Otsus kaotab kehtivuse 19. juulil 2012.

Otsus vaadatakse korrapäraselt läbi vähemalt iga kuue kuu tagant, arvestades eelistatavalt Euroopa Liidu välisteenistuse ja komisjoni ühiste järelevalvemissioonide tulemusi.

Brüssel, 18. juuli 2011

Nõukogu nimel
eesistuja
C. ASHTON

([1]) EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3.
([2]) ELT L 287, 4.11.2010, lk 3.
([3]) EÜT L 317, 15.12.2000, lk 376.

LISA

KIRJA KAVAND

Härra president

Härra peaminister

Euroopa Liit on arvamusel, et 1. aprilli 2010. aasta mäss ning seejärel mässu peamiste korraldajate määramine kõrgetele sõjaväelistele ametikohtadele kujutab endast 23. juunil 2000 Cotonous alla kirjutatud koostöölepingu (ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel) (edaspidi „AKV-ELi partnerlusleping") artiklis 9 sätestatud lepingu oluliste osade eriti rasket ja ilmset rikkumist. Euroopa Liit on mitmel korral väljendanud muret tsiviilvõimu ülimuslikkuse ja hea valitsemistava kahjustamise pärast Guinea-Bissau Vabariigis.

AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 kohaselt alustas Euroopa Liit Guinea-Bissau valitsusega poliitilist dialoogi, et hinnata olukorda ja leida võimalikke lahendusi. Guinea-Bissau valitsuse nõusolekul alustati nõupidamist 29. märtsil 2011 Brüsselis.

Kõnealusel koosolekul vaagisid osalejad vajalikke meetmeid, et tagada tsiviilvõimu ülimuslikkus, parandada riigi demokraatlikku valitsemistava, tagada põhiseadusliku korra ja õigusriigi põhimõtete järgimine ning võidelda karistamatuse ja organiseeritud kuritegevuse vastu. Nõupidamise ettevalmistamise käigus esitas Guinea-Bissau memorandumi, mis sisaldas ettepanekuid seoses Euroopa Liidu nõupidamisele kutsuvas kirjas tõstatatud küsimustega.

Euroopa Liit võttis teadmiseks nõupidamise käigus esitatud Guinea-Bissau kohustused, mis hõlmasid järgmist:

— sõltumatuse, asjakohaste materiaalsete tingimuste ja turvalisuse tagamine 2009. aasta märtsis ja juunis toimunud mõrvade uurimisel ning kohtumenetluse läbiviimisel ja otsuste tegemisel;

— julgeolekusektori tegelik reformimine vastavalt riigi parlamendis heakskiidetud strateegiale ning õigusaktidele, mis on ettevalmistatud Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missiooni toetusel;

— sõjaväelise juhtkonna koosseisu muutmine, et kõrgetele juhtivatele ametikohtadele nimetataks isikud, kes ei ole seotud põhiseadusevastase või ebaseadusliku tegevusega või vägivallaga, kooskõlas Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse (ECOWAS) tegevuskava järelduste ja soovitustega julgeolekusektori ümberkorraldamiseks;

— koostöös ECOWASi, portugalikeelsete riikide ühenduse ja/või muude partneritega julgeolekusektori reformi toetamiseks ja poliitikute turvalisuse tagamiseks toimuva ekspertide kontrollkäigu heakskiitmine ja hõlbustamine;

— julgeolekusektori reformi ja uimastiäriga võitlemise riiklike tegevuskavade ettevalmistamine, vastuvõtmine ja rakendamine;

— tsiviilametkondade ja relvajõudude haldus- ja finantsjuhtimise ning rahapesuvastaste meetmete tõhustamine.

Võttes arvesse nõupidamise lõppedes tehtud järeldusi, kutsus Euroopa Liit Guinea-Bissau Vabariigi esindajaid üles algatama kohe 1. aprilli 2010. aasta sündmustega seotud uurimisi ja kohtumenetlusi, et tugevdada karistamatuse vastast võitlust, ning koostama üksikasjalikku ajakava eespool esitatud kohustuste täitmiseks kooskõlas ECOWASi tegevuskavas kehtestatud tähtaegadega.

Euroopa Liit leidis, et Guinea-Bissau võetud kohustused annavad üldjoontes põhjust optimismiks. Seepärast otsustati nõupidamine lõpetada ja määrata AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 lõike 2 punkti c alusel kindlaks sobivad meetmed.

Selleks et AKV-ELi partnerluslepingu olulisi osasid taas täidetaks, hõlmab koostöö järkjärguline taastamine kooskõlas käesoleva kirja I lisaga (Kohustuste loetelu) järgmisi etappe.

1) Euroopa Liit jätkab pooleliolevate lepingute ja selliste meetmete rahastamist, mis hõlmavad erakorralist või humanitaarabi või on seotud otsese abiga elanikkonnale, rahvusvahelise kuritegevuse vastase võitlusega või demokraatia tugevdamisega. Guinea-Bissaule antakse Euroopa Arengufondist (EAF) abi aastatuhande arengueesmärkide algatuse raames. Guinea-Bissaud hõlmavate piirkondlike projektide ja EAFi muude meetmete (vesi, energia jne) rahastamise ning tulevaste projektide (sh Euroopa Investeerimispanga tulevaste operatsioonide ettevalmistamine ja rakendamine) elluviimist ettevalmistavate meetmete käivitamise kohta tehakse otsus iga üksikjuhtumi puhul eraldi.

2) Nende programmide ja projektide peatamine, mis on seotud konfliktide ennetamise sihtvaldkonnaga (v.a PROJUST, PARACEM ja PARSS, mis hõlmab toetuse väljamaksmist julgeolekusektori ümberkorraldamise pensionifondi) ning vee- ja energiakasutuse sihtvaldkonnaga (Guinea-Bissau elektrifitseerimise kava), samuti sihtvaldkondadest välja jäävate programmide ja projektide (säästva maanteetranspordi toetamise projekt ja erasektori toetamist käsitlev projekt) peatamine lõpetatakse kohe, kui on täidetud järgmised tingimused:

   i) esitatakse üksikasjalik ajakava julgeolekusektori reformimisega seotud kohustuse täitmise kohta, mis on kooskõlas ECOWASi tegevuskavaga;

   ii) valmistatakse lõplikult ette, võetakse vastu, kuulutatakse välja ja avaldatakse Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missiooni toetusel koostatud julgeolekusektori reformi käsitlev õigusraamistik;

   iii) kiidetakse heaks ECOWASi, portugalikeelsete riikide ühenduse ja/või muude partneritega koostöös toimuv ekspertide kontrollkäik, mis on seotud julgeolekusektori reformi toetamise ja poliitikute turvalisuse tagamisega, ning hõlbustatakse kõnealuse kontrollkäigu läbiviimist;

   iv) valmistatakse ette ja võetakse vastu julgeolekusektori reformi ning uimastiäri ja rahapesu vastase võitluse riiklikud tegevuskavad ning alustatakse nende rakendamist.

3) Esimese väljamakse tegemine EAFi pensionifondi, mis võimaldab kõrgemas eas ülemäärastel julgeolekusektori töötajatel pensionile jääda (programm PARSS, 9. EAF), eeldusel et programmi rahastavad ka valitsus ja ECOWAS, sõltub järgmiste tingimuste täitmisest:

   i) sõltumatuse, asjakohaste materiaalsete tingimuste ja turvalisuse tagamine 2009. aasta märtsis ja juunis toimunud mõrvade uurimisel ning kohtumenetluse läbiviimisel ja otsuste tegemisel ning

   ii) Guinea-Bissau avaliku sektori ning tsiviilametkondade ja relvajõudude haldus- ja finantsjuhtimise tõhustamine.

4) Euroopa Liit kaalub oma rahalise toetuse taastamist, kohtusüsteemi toetusprogrammi (PROJUST, konfliktide ennetamise sihtvaldkond) taaskäivitamist ja uue programmi ettevalmistamist tsiviilametkondade ja relvajõudude reformi toetuseks (PARACEM, konfliktide ennetamise sihtvaldkond) pärast seda, kui:

   i) edeneb julgeolekusektori reformi ning uimastiäri ja rahapesu vastase võitluse riiklike tegevuskavade rakendamine,

   ii) algatatakse 1. aprilli 2010. aasta sündmustega seotud uurimised ja kohtumenetlused ning

   iii) muudetakse sõjaväelise juhtkonna koosseisu ning tagatakse, et sõjaväelistele kõrgetele juhtivatele ametikohtadele nimetatakse isikud, kes ei ole seotud põhiseadusevastase või ebaseadusliku tegevusega või vägivallaga, kooskõlas ECOWASi tegevuskava järelduste ja soovitustega julgeolekusektori ümberkorraldamiseks.

Euroopa Liit jätab endale õiguse muuta kõnealuseid meetmeid, arvestades poliitilise olukorra muutumist ja kohustuste täitmisel tehtud edusamme.

AKV-ELi partnerluslepingu artikli 96 kohase menetluse raames jälgib Euroopa Liit tähelepanelikult sündmuste arengut Guinea-Bissaus 12 kuud kestva järelevalveperioodi vältel. Sellel perioodil jätkatakse valitsusega AKV-ELi partnerluslepingu artikli 8 kohast tihedat dialoogi, et toetada protsessi, mis tagaks taas AKV-ELi partnerluslepingu oluliste osade täitmise. Euroopa Liit jälgib korrapäraselt olukorda riigis, esimene järelevalvemissioon toimub põhimõtteliselt hiljemalt kuue kuu pärast.

AKV-ELi partnerluslepingu artikli 8 kohaselt kohustuvad mõlemad pooled jätkama korrapärast poliitilist dialoogi reformide üle poliitilistes, kohtusüsteemi ja majanduse juhtstruktuurides ning pöörama erilist tähelepanu julgeolekuvaldkonna reformimisele ning võitlusele karistamatuse ja organiseeritud kuritegevuse, eelkõige uimastiäri vastu.

Lugupidamisega

Nõukogu nimel	*Komisjoni nimel*
C. ASHTON	A. PIEBALGS
eesistuja	*volinik*

I LISA KOHUSTUSTE LOETELU

Partnerite kohustused	
Guinea-Bissau kohustused	Euroopa Liidu kohustused
HETKESEIS	Euroopa Liit jätkab pooleliolevate lepingute ja selliste meetmete rahastamist, mis hõlmavad erakorralist või humanitaarabi või on seotud otsese abiga elanikkonnale, rahvusvahelise kuritegevuse vastase võitlusega või demokraatia tugevdamisega. Euroopa Liit külmutab sobivate meetmetega hõlmatud programmid ja meetmed. Riigile antakse abi aastatuhande arengueesmärkide algatuse raames. Guinea-Bissaud hõlmavate piirkondlike projektide ja EAFi muude meetmete (vesi, energia jne) rahastamise ning tulevaste projektide (sh Euroopa Investeerimispanga tulevaste operatsioonide ettevalmistamine ja rakendamine) elluviimist ettevalmistavate meetmete käivitamise kohta teevad Euroopa Liidu pädevad talitused otsuse iga üksikjuhtumi puhul eraldi.
Järgmiste kohustuste täitmine: — esitada üksikasjalik ajakava julgeolekusektori reformimisega seotud kohustuse täitmise kohta, mis on kooskõlas ECOWASi tegevuskavaga; — valmistada lõplikult ette, võtta vastu, kuulutada välja ja avaldada Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missiooni toetusel koostatud julgeolekusektori reformi käsitlev õigusraamistik ([1]); — kiita heaks ja hõlbustada ekspertide kontrollkäiku, mis toimub koostöös ECOWASi, portugalikeelsete riikide ühenduse ja/või muude partneritega ning on seotud julgeolekusektori reformi toetamise ja poliitikute turvalisuse tagamisega; — valmistada ette ja võtta vastu julgeolekusektori reformi ning uimastiäri ja rahapesu vastase võitluse riiklikud tegevuskavad ning alustada nende rakendamist.	Taaskäivitada projektid ja programmid: — mis on seotud konfliktide ennetamise sihtvaldkonnaga (v.a PROJUST, PARACEM ja PARSS, mis hõlmab toetuse väljamaksmist julgeolekusektori ümberkorraldamise pensionifondi); — mis on seotud vee- ja energiakasutuse sihtvaldkonnaga (Guinea-Bissau elektrifitseerimise kava); — mis ei kuulu sihtvaldkondadesse (säästva maanteetranspordi toetamise projekt ja erasektori toetamist käsitlev projekt). *(Kavandatav summa: 23,2 miljonit eurot)*
Järgmiste kohustuste täitmine: — tagada 2009. aasta märtsis ja juunis toimunud mõrvade uurimisel ning kohtumenetluse läbiviimisel ja otsuste tegemisel sõltumatus, asjakohased materiaalsed tingimused ja turvalisus; — tõhustada Guinea-Bissau avaliku sektori ning tsiviilametkondade ja relvajõudude haldus- ja finantsjuhtimist.	— Teha julgeolekusektori reformi toetava programmi PARSS (konfliktide ennetamise sihtvaldkond) raames väljamakse pensionifondi, mis võimaldab kõrgemas eas ülemäärastel julgeolekusektori töötajatel pensionile jääda, eeldusel et programmi rahastavad ka valitsus ja ECOWAS. *(Kavandatav summa: 3 miljonit eurot)*
Järgmiste kohustuste täitmine: — viia ellu julgeolekusektori reformi ning uimastiäri ja rahapesu vastase võitluse riiklikud tegevuskavad;	Taaskäivitada järgmised programmid: — taaskäivitada kohtusüsteemi toetusprogramm PROJUST (konfliktide ennetamise sihtvaldkond); — tsiviilametkondade ja relvajõudude haldusreformi toetav programm PARACEM (konfliktide ennetamise sihtvaldkond);

Partnerite kohustused	
Guinea-Bissau kohustused	Euroopa Liidu kohustused
— algatada 1. aprilli 2010. aasta sündmustega seotud uurimised ja kohtumenetlused; — muuta kõrgema sõjaväelise juhtkonna koosseisu ning tagada, et sõjaväelistele kõrgetele juhtivatele ametikohtadele nimetatakse isikud, kes ei ole seotud põhiseadusevastase või ebaseadusliku tegevusega või vägivallaga, kooskõlas ECOWASi tegevuskava järelduste ja soovitustega julgeolekusektori ümberkorraldamiseks.	— eelarvetoetuse programm. *(Kavandatav summa: 46 miljonit eurot)*

([1]) Julgeolekusektori reformi käsitlev õigusraamistik (näidisloetelu): riigikaitse strateegiline kontseptsioon, riigikaitseseadus, kaitsejõudude korralduse seadus, kaitsejõudude peastaabi seadus, maaväeseadus, mereväeseadus, õhuväeseadus, kaitseministeeriumi seadus, sõjaväelise staatuse seadus (seaduse nr 3/99 muutmine), kaitseväeteenistuse seadus (seaduse nr 4/99 muutmine), siseministeeriumi seadus.